

Commissie Omgevingskwaliteit

Bezoekadres:
Weesperplein 8
(Vm. Stadstimmertuin 4)

Postbus 1409
1000 BK Amsterdam
www.crk.amsterdam.nl

Integrale Commissie Advies nr. 2025-12

Status: definitief

Onderwerp	Molenwijk, scholencluster
Datum	2 juli 2025
Commissie	Robert Winkel (voorzitter), Dana Ponec, Irma van Oort, Hanneke Kijne, Petra Brouwer, Marten Wassmann, Peter Mensinga
Ambtelijk adviseur	-
Secretaris	Paul Rosenberg, Eric Snoeck
Toelichting	Wouter Veldhuis (Must), Gerard Kwakkenbos (R&D)
Overige deelnemers	Mila Roelofsen (Must), Giso Lommers, Laurens van der Vlist (PMB)

Achtergrond

De Molenwijk is een tussen 1966 en 1970 gebouwde flatwijk ten noorden van tuindorp Oostzaan. Het gebied is ontworpen vanuit het destijds heersende ontwerpideaal van hoogbouw in combinatie met een autovrije leefomgeving met veel groen. De wijk is stedenbouwkundig vermaard vanwege de bijzondere typologische opzet van de woongebouwen waarvan de vier vleugels als molenwieken zijn gekoppeld aan een centraal parkeergebouw. Gebouwen en landschap zijn als één groots stedenbouwkundig gebaar ontworpen en dus niet los van elkaar te zien. Het gebied wordt aan drie zijden omzoomd door singels met bomen. Aan de oostrand ligt een zone die gesitueerd is tussen de stedenbouwkundige heldere typologieën van het molenwiek-in-parklandschap en de lintbebouwing van het Zuideinde, met (van noord naar zuid) een scholencluster, gezondheidscentrum, bibliotheek, winkelcentrum en losse woonflat (Stellingwegflat).

In september 2020 is de principenota 'Verkenning van Kansen in Molenwijk' bestuurlijk vastgesteld. Onderdeel daarvan was een onderzoek naar de mogelijkheden om de parkeergarages van de woongebouwen, die grotendeels eigendom zijn van De Alliantie en van Eigen Haard, te vervangen door gecombineerde woon- en parkeergebouwen. Dit onderzoek is op 6 juli 2022 behandeld in de Integrale Commissie. De commissie zag kansen voor het toevoegen van woningen en adviseerde om de verbetering van de Molenwijk te benaderen als een integrale opgave waarin behoud en versterking van het parklandschap een belangrijke rol speelt en waarin alle spelers in

De Commissie Omgevingskwaliteit adviseert de gemeente Amsterdam over de integrale kwaliteit van de fysieke leefomgeving: stedenbouw, architectuur, openbare ruimte, cultuurhistorie, duurzaam bouwen, welstand en monumenten

het gebied zijn betrokken. De renovatie van de woongebouwen is sindsdien vertraagd. Een ander onderdeel van de principenota, de renovatie van de scholencluster aan de noordoostzijde van het gebied, is wel opgepakt en wordt nu voorgelegd. Het project is in een beginstadium. Door R&D is een opdracht verstrekt aan Must voor een stedenbouwkundige verkenning.

Vraagstelling

Wat is de meest passende uitwerkingsrichting voor de nieuwe inrichting van het Scholengebied en het Centrumgebied van de Molenwijk? Is de cultuurhistorische en landschappelijke waarde van het gebied voldoende meegenomen in de opgave?

Advies

Het onderzoek naar de mogelijkheden voor verdichting bevindt zich nog in de opstartfase: er lijkt veel mogelijk aan de oostrand. Er is nog geen duidelijke voorkeur voor een stedenbouwkundig model.

De eerste stap zal moeten zijn om te bepalen wat het laadvermogen van de locatie is, geredeneerd vanuit het landschap en de nabijheid van de lintstructuur van het Zuideinde. De opgave vraagt om ontwerpend onderzoek waarin verschillende modellen (in relatie tot het landschap en de stedenbouwkundige setting) worden getest. Daarbij zouden de oorspronkelijke plannen voor de oostrand, die indertijd niet tot uitvoering zijn gekomen, inspiratie kunnen bieden. Bepaal wat er goed is aan de wijk en wat er verbeterd moet worden. Vooruitlopend stipt de commissie een aantal aandachtsgebieden aan die in het onderzoek een plek zouden moeten krijgen.

De commissie herhaalt haar advies om de opgave integraal te benaderen, in samenwerking met De Alliantie en Eigen Haard en de bewoners van de Molenwijken ('gezamenlijke waardeontwikkeling'). Het is daarbij de vraag of de bewoners van de flats ook genoeg aan het woord komen in de participatie. De wijk scoort slecht in Atlas van de Leefomgeving. Tegelijk zijn bij bewonersbijeenkomsten veel positieve geluiden te horen. Dit kan gekleurd zijn door de inbreng van eigenaren van koopwoningen in de omgeving, die gebruikmaken van het groen en de voorzieningen in de wijk maar daarna terugkeren naar hun eigen buurt.

Een van de oorspronkelijke parkeergarages, in de buurt van de huidige scholencluster, is al vrij snel weer gesloopt. Bij de bespreking in 2022 werd gesteld dat de parkeergarages kampen met leegstand. Nu blijkt dat dat niet is omdat er geen behoefte is aan parkeerplaatsen, maar omdat voor veel bewoners de parkeerplaatsen in de garages te duur zijn. Zij parkeren elders in of buiten de wijk. Als er woningen worden toegevoegd, hoe wordt dan de parkeervoorziening geregeld? Een integraal plan voor de mobiliteit is noodzakelijk. Het sluiten van de ring voor bus en auto kan daaraan bijdragen, evenals het verbeteren van de fietspadenstructuur. Mogelijk kunnen fiets- en voetpaden gecombineerd worden met het oog op sociale veiligheid. Molenwijk wordt nu, zowel op de kaart als vanuit de wijk en vanuit de omgeving, beleefd en benaderd als een eiland. Er liggen kansen om de wijk met fietspaden te koppelen aan de omgeving, via Tuindorp Oostzaan tot HavenStad. Onderzoek ook of deelauto's in het gebied een bijdrage kunnen leveren aan de bereikbaarheid.

Een integrale benadering van de wijk biedt ook kansen om alle doelen van de duurzaamheidsagenda te verwezenlijken: het verbeteren van de biodiversiteit (scoort nu slecht) en zaken als de verwerking van eigen afvalwater in een gesloten watersysteem met helofytenfilters (deels in eigendom van bewoners, zie project 'superlocal' in Sittard) kunnen hier ook mogelijk zijn. Er is in het landschap ruimte genoeg om dergelijke voorzieningen onder te brengen en daarmee een meerwaarde aan het park te geven. Mits goed aangepakt kan dit een wijk voor de 21ste eeuw worden.

De nadruk ligt nu op de scholencluster. Het lijkt voor de hand te liggen om de aanpak daarvan bij de eveneens aan de oostrand gelegen voorzieningencluster op een vergelijkbare manier toe te passen. Dat is echter niet strikt noodzakelijk. De verschillende programmering met eigen randvoorwaarden (vanuit bijvoorbeeld verkeer en toegankelijkheid) en verschillen in dichtheid kunnen ook aanleiding zijn voor ontworpen verschillen. De uitgangspunten daarvoor zouden nu al onderzocht kunnen worden.

Aanbeveling

De commissie adviseert de Molenwijk opnieuw te agenderen bij de IC zodra de uitkomsten van het ontwerp onderzoek naar verdichtings- en mobiliteitsmodellen op gang is. De plannen kunnen dan worden besproken in samenhang met de plannen van de corporaties. In deze fase is het betrekken van een landschapsarchitect nodig om mee te denken in de opgave voor het landschap.

Amsterdam, 12 juli 2025
Commissie Omgevingskwaliteit

Robert Winkel, voorzitter

Bijlage

Beleidskaders:

- 'Omgevingsvisie Amsterdam 2050. Een menselijke metropool' (Amsterdam 2021)
- Bestemmingsplan Amsterdam. Molenwijk
- 'Verkenning van kansen in Molenwijk. Principenota' (vastgesteld 23-9-2020)

Aangeleverde stukken:

- 'Molenwijk Amsterdam. Cultuurhistorische verkenning parklandschap' (Lara Voerman, dec. 2024)
- Uitvraag offerte stedenbouwkundige visie (R&D, 6-5-2025)
- 'Integrale Commissie Molenwijk Scholengebied' (presentatie R&D/ Must 2-7-2025)
- 'De Molenwijk: beschrijving van de cultuurhistorische kernwaardes' (M&A, sept. 2024)
- 'De Molenwijk. Cultuurhistorische verkenning' (M&A, 2020)